

Pažnja

Ponekad se „sa djecom ne može razgovarati“, okupirani su samim sobom i svojim osjećajima tako da nisu u stanju slušati šta im se govori. Duga objašnjenja tu više ne pomažu. Svojom prisutnošću i jednostavnim postupcima odrasli mogu puno doprinijeti smirivanju teških situacija.

Ako neko dijete pokazuje opasno i destruktivno ponašanje, pružanje pažnje u tom slučaju nema smisla. Dijete time pokazuje da mu je potrebna orientacija. Ostanite stajati i ne odustajte od Vašeg odlučnog „ne“.

Tjelesni kontakt

Neka djeca u svom bijesu izgube kontakt sa svojim tijelom. Tjelesni kontakt može im pomoći da se opet bolje osjećaju. Da li će dijete u ovim situacijama podnijeti tjelesni dodir ili će radije biti na distanci, ono će to pokazati svojim govorom tijela.

Ako su i sami odrasli jako bijesni ili pod stresom, ne bi trebalo da dodiruju dijete i bolje je da se malo drže na distanci.

Agresivnost

Roditelji, koji osjećaju svoj vlastiti bijes i znaju da u ovim situacijama moraju paziti da ne uporijebe silu, mogu postati dobri uzori svojoj djeci.

Ako se se bijes u nasilnim situacijama ispoljava na djeci ili na druge osobe, za djecu je to veliko opterećenje i šteti njihovom razvoju.

U Austriji je apsolutno zabranjeno i kažnjivo svako nasilno ponašanje prema djeci.

Objašnjenja

Djeca žele da razumiju svijet oko sebe i zato je važno da im se objasne zabrane i pravila. Kako djeca postaju starija, tim više traže objašnjenja od odraslih i žele pregovarati.

Ako roditelji daju previše duga i uvijek neka druga objašnjenja, onda to djeci samo prođe „kroz uši“. A to stvara ljutnju i razočarenje kod roditelja.

Nagrađivanje

Ponekad je za djecu vrlo mukotrpno da nešto završe ili da ispunе neki zahtjev. Tu ponekad može pomoći neka mala motivirajuća nagrada.

Roditelji, koji ne mogu podnijeti bijes i razočarenje djece i pokušavaju umiriti dijete slatkosiima ili poklonima, dugoročno pojačavaju izljeve osjećaja (bijesa) kod djece jer ona time stiču iskustvo „da se to isplati raditi“.

Odvraćanje pažnje

Ponekad je učinkovito da prva reakcija bude odvraćanje pažnje od neke teške situacije - to znači skrenuti pažnju na nešto drugo.

To dovodi do male distance i nakon toga često se puno stvari može jednostavnije i mirnije razjasniti.

Ako skretanje pažnje postane rutina ili jedino rješenje, onda dijete neće naučiti kako izaći na kraj sa frustrirajućim osjećajima.

Distanciranje

Ako prijeti opasnost da konflikt eskalira, onda je za odrasle i za djecu ponekad važno da naprave distancu kako bi se svi ponovo mogli smiriti. Nakon toga je u većini slučajeva ponovo moguće razgovarati. Jednostavnije je ako se odrasla osoba udalji.

Prostorno odvajanje može kod djece izazvati jake osjećaje straha i napuštenosti. Djecu ne treba nikada zatvarati u sobu ili ostaviti same u stanu. Vizuelni kontakt ne treba izbjegavati - ne treba skrivati pogled od djece .

Odlučno „NE“

Djeci su potrebni roditelji koji jasno kažu „stop“ („dosta“) kada dijete pređe važnu odgojnu granicu. Djeci će se pomoći tako da im se ponudi alternativa, npr. zabranjeno je šarati po zidu, ali na ovom velikom papiru možeš.

Previše ograničenja i zabrana dovodi do toga da se dijete osjeća skučeno u svom slobodnom razvoju i onda nastaje previše konfliktova jer dijete stalno nailazi na neku granicu. O tim granicama treba uvijek iznova razmišljati i treba ih prilagođavati razvoju djeteta.

Opomene

Nakon odlučnog „ne“ djeca često trebaju biti opomenuta kako bi shvatili da se to „ozbiljno“ misli. Zato je potrebno najaviti odgovarajuće i realne posljedice. Tako će dijete znati šta će se desiti ako se ne pridržava ograničenja.

Prijetnje kao npr. „Jao tebi, ako...!“ stvaraju strah kod djece, posebno onda ako im se prijeti teškim kaznama ili da će ostati sama. A „lažne prijetnje“ opet vrlo brzo gube djelovanje i unose nesigurnost u međusobne odnose.

Eltern sind Experten für ihre Kinder, aber auch Experten dürfen sich beraten lassen.